

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVII, broj 26

29. lipnja 2017.

cijena 200 Ft

*Završena je školska
godina 2016./17.*

Bunjevački dan u Kačmaru

6. stranica

„In memoriam Stipan Pančić“

10. stranica

Marija Gorica jača Hrvatski Židan

11. stranica

Komentar

Zavičaj

Prvi stolnjak koji je tkala, naizgled bio je jednostavan, bijel, okićen tek crvenom crtom nadomak rubovima, upravo za povećati obitelji stol. Kada se udala, našao se on među tkaninama, vezovima i kućanskim priborima koji su također dobili svoj novi dom. Vadio se iz ormara tek za prvi zajednički Božić. I tako, potajnim dogovorom dvoje mladih, imao je počašćenju ulogu u zajedničkom obiteljskom životu, i koristilo se njime isključivo za blagdane – Božić i Uskrs. Uokvirio je i uzdignuo zanosne trenutke zajedništva. I kako su se životi selili, tako se i on selio, iz kuće u kuću, iz kuhinje u kuhinju. Njegova je povijest bila usko povezana sa životom žene stvarateljice koja se svaki put ispričala kada se stolnjak nasljeđivao. „Znaš, ona je rano izgubila svoju mater, i kao mlada trebala je voditi prvo kuću, potom i cijelo imanje. Bila je živahna, ustrajna, vješta i pametna. Pod njezinom se rukom obiteljsko imanje bogatilo. Ovo je prvi stolnjak koji je tkala. Od danas on je tvoj.“ Godine su prolazile, životna se priča i dalje prenosila, ali usput se obogatila i požutjelom fotografijom o crnokosoj ženi u bijeloj vjenčanici, potom i pričom o etničkoj skupini kojoj je obitelj pripadala, čije je običaje čuvala i njegovala. I jednoga dana kupio se novi stolnjak, na božićnome stolu, umjesto staroga i orasa, jabuke, češnjaka, meda i ribe, našla se ispečena puretina, a i obiteljska se svijetla ugasila. Bolje rečeno, zaboravila se zapaliti. Završen je stolnjakov let kroza stoljeća, i poput Baudelaireova Albatrosa, nespretno je spustila svoja krila. O njemu se više i ne govori, a o etničkoj skupini se zna tek iz udžbenika ili interneta.

Po naseljima, gdje još obitava pokoja etnička skupina naše zajednice, otvaraju se zavičajne kuće kako bi se sačuvalo materijalno blago i običaji dane zajednice za buduća pokoljenja. Svaki podareni predmet ove kuće ima svoju životnu priču, a jednako tako i istaknutu zadaću, ubuduće nosi u sebi obiteljsku priču i povijest etničke skupine. Trebamo biti ponosni na sve one koji su se prisjetili sve to sakupiti i u takvom obliku sačuvati. U boljem slučaju ove će prostorije biti mjesta okupljanja i razgovora, otvarat će se kućna vrata za posjetitelje. Ali o nama ovisi koliko će od njih koji su prekoračili prag ove kuće, imati i sluh i oči za naše narodnosno blago. Neka se ne prekida nit nasljeđa našega stolnjaka.

Kristina

Glasnikov tjedan

Prije dvadeset šest godina, 25. lipnja 1991., donesena je Deklaracija o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske. Bio je to kraj dugog puta borbe hrvatskoga naroda za svoju samostalnu državu i konačni politički pravorijek narodne volje izražene referendumom 19. svibnja 1991. Nismo, nažalost, nakon toga, kao drugi narodi, mogli u miru razvijati svoju mladu demokratsku državu, nego smo morali braniti tek proglašenu državu od unutarnje i vanjske agresije, koju je proizvela mitomanska velikosrpska ideologija. No suočeni s nametnutim ratom, obranili smo se i pobijedili, kazala je u povodu Dana državnosti predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović.

Dan državnosti slavi se u spomen na 25. lipnja 1991. godine kada je Hrvatski sabor donio povijesnu odluku o pokretanju postupka razdruživanja od ostalih republika tadašnje SFRJ, na temelju plebiscitarne volje građana iskazane na referendumu održanom 19. svibnja 1991. „S neskrivenim zadovoljstvom i ponosom obznanjujemo svim republikama i savezima tijelima SFRJ, objavljujemo cijelom svijetu suverenu volju hrvatskog naroda i svih građana Republike da se današnjim danom Republika Hrvatska proglašuje samostalnom i suverenom državom, te pozivamo sve vlade i

parlamente svih država da prihvate i priznaju čin slobodne odluke hrvatskoga naroda, čin slobode kojim još jedan narod hoće postati punopravnim članom međunarodne zajednice slobodnoga svijeta“, istaknuo je tom prigodom prvi predsjednik Franjo Tuđman. Posredstvom međunarodne zajednice, radi lakših pregovora o razdruživanju među bivšim jugoslavenskim republikama, Brijunskom deklaracijom utvrđen je tromjesečni rok odgode primjene Ustavne odluke od 25. lipnja 1991. godine. Hrvatska je u to vrijeme, a još od kolovoza 1990. godine, izložena oružanoj agresiji srpskih ekstremista i JNA. Četvrtina hrvatskoga državnog teritorija bila

je pod okupacijom pa je hrvatski narod ustao u obranu Domovine koja je pretrpjela teška razaranja i brojne ljudske žrtve. Najveći dio okupiranoga područja oslobođen je 1995. godi-

ne vojno-redarstvenim akcijama „Bljesak“ i „Oluja“, a preostalo okupirano područje u istočnoj Slavoniji, Baranji i zapadnome Srijemu mirno je reintegrirano u ustavnopravni poredak Republike Hrvatske 1998. godine. Od 1. travnja 2009. godine Hrvatska je punopravna članica NATO-savez, a članicom je Europske unije od 1. srpnja 2013. godine. Do 2001. godine Dan državnosti obilježavao se 30. svibnja u spomen na konstituiranje prvoga višestranačkog Sabora 1990. godine, a danas se taj datum obilježava kao spomendan – Dan Hrvatskog sabora, donosi Hina.

Staviti moć u službu općega dobra najviše je domoljublje“, rekla je Kolinda Grabar-Kitarović čestitajući svima Dan državnosti Republike Hrvatske.

Branka Pavić Blažetin

„Staviti moć u službu općega dobra najviše je domoljublje“

OBAVIJEST

Ured Predsjednice Republike Hrvatske obavješćuje da će 22. srpnja 2017. spomenuti Ured otvoriti vrata za iseljenike i hrvatske manjinske zajednice. Na taj način Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović želi odati priznanje važnoj ulozi koju je iseljena Hrvatska imala u razvoju Republike Hrvatske te zahvaliti svim hrvatskim zajednicama izvan Republike Hrvatske na potpori i pomoći.

Subota, 22. srpnja, izabrana je kako će mnogi pripadnici iseljeničtva u to ljetno vrijeme biti u posjetu Republici Hrvatskoj, ili će sudjelovati na drugim konferencijama, festivalima folkloru i sportskim događajima.

Predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović želi ugostiti pripadnike iseljene Hrvatske iz cijeloga svijeta i obilježiti taj susret kao poseban događaj.

Podroban program bit će naknadno objavljen na web-stranici Ureda Predsjednice Republike Hrvatske (www.predsjednica.hr) zajedno s informacijama o prijavi te rokovima za provedbu registracije.

Svečana urudžba pohvalnica Državnoga natjecanja osnovnoškolaca iz hrvatskoga jezika i književnosti te hrvatskoga narodopisa

U Kossuthovoj dvorani Vladina ureda Peštanske županije 31. svibnja 2017. svečano su uručene pohvalnice onim učenicima i njihovim nastavnicima koji su na Državnom natjecanju osnovnoškolaca, školske godine 2016./17., postigli prva tri mjesta, među njima i natjecateljima iz hrvatskoga jezika i književnosti te hrvatskoga narodopisa, jednako tako i njihovim mentorima. Pohvalnice uručio je potpredsjednik za opću prosvjetu Prosvjetnog ureda Sándor Brassói, a na svečanosti bila je i zamjenica predsjednika Hrvatske državne samouprave Angela Šokac Marković.

Tomislav Vinak i Adel Rodek

Tomica Brindza, Anđelka Stažić i Reka Balog
(arhiv Hrvatskoga glasnika)

Reka Balog, Maja Škrilin, Flora Fowkes

Marijana Jakošević, Jelica Mihović Adam, Gabrijela Kohut Várhelyi,
Biserka Kolarić Brantner

Urudžba diploma prestižnoga Državnoga natjecanja osnovnoškolaca već po drugi put priređuje se u svečanim okvirima, na kojoj su ovoga puta pribivali: pročelnik Vladina ureda Peštanske županije Richárd Tarnai, potpredsjednik za opću prosvjetu Prosvjetnog ureda Sándor Brassói, glavna voditeljica Glavnog odjela za usklađivanje stručnih-pedagoških usluga Prosvjetnog ureda

Mária Kálvin Merkl, v. d. voditeljica Narodnog odgojno-pedagoškog središta Prosvjetnog ureda Ágota Kállay, te pojedini predsjednici narodnosnih državnih samouprava. Nazočnima se prvo obratio pročelnik Richárd Tarnai koji je istaknuo da mu je drago što su već po drugi put oni domaćini one svečanosti, koja se nadovezuje nadmetanju, koje glasi o postizanju i usvajanju znanja. „Preletjevši pogledom po nizu pohvalnica, koje su pisane na jeziku narodnosti u Mađarskoj, daje se zaključiti da ono kulturno šarenilo koje vi predstavljate

izrazito je važno, i jako dobro što je među nama. Vi, dragi učenici i nastavnici, vlasnici ste znatno većega bogatstva no što ste i pomislili, jer poznajete dvije kulture i znanosti“, rekao je među ostalim pročelnik Tarnai. Gosp. Brassói u kratkim je crtama predstavio onu višeslojnu i mnogostranu djelatnost koju obavlja Ured, ali u svemu tomu jedan od najzahvalnijih u tome radu jest njegovanje darovitosti, nagrađivanje nadarenih. Današnja je svečanost posebna u tome jer su ovdje najbolji natjecatelji narodnosnih nadmetanja. „Vi ste najbolji i najtalentiraniji u mnoštvu natjecatelja. I ovim putem vam čestitam što ste bili ustrajni, marljivi te kako ste usprkos svagdašnjemu radu, iz matematike, povijesti, zemljopisa ili kemije, prihvatili sudjelovanje na narodnosnim natjecanjima. U malo tisuću učenika je krenulo na nadmetanjima, i ako pogledamo okolo, ovdje se nalazi znatno manje đaka“, naglasio je potpredsjednik Brassói. Potom je uručio pohvalnice učenicima koji su u pojedinim kategorijama postigli prva tri mjesta. Pohvalnice i bonovi za knjigu u kategoriji hrvatski jezik i književnost škola s predmetnom nastavom uručeni su: Reki Balog, iz Šeljina za postignuto treće mjesto (nije bila nazočna), Adel Rodek iz Serdahela za drugo i Tomislavu Vinaku iz Lukovišća za prvo mjesto; također i u kategoriji dvojezičnih škola: Flori Fowkes iz Budimpešte za postignuto treće mjesto, Reki Balog iz Pečuha za drugo i Maji Škrilin, također iz Pečuha, za prvo mjesto. U kategoriji hrvatski narodopis pohvalnice i bonove preuzeli su: Tomica Brindza iz Koljnofa za treće mjesto, Anđelka Stažić iz Pečuha za drugo i Reka Balog za prvo mjesto. Bonovi za knjigu u vrijednosti od deset tisuća jesu prvo mjesto, sedam tisuća drugo i pet tisuća treće mjesto. Potom su uručene pohvalnice i nastavnicima koji su pripremili učenike na natjecanje. Pohvalnice su preuzele: Jelica Mihović Adam iz Serdahela, Biserka Kolarić Brantner iz Lukovišća, Marijana Jakošević iz Budimpešte, Gabrijela Kohut Várhelyi iz Pečuha, a Žuža Kečkeš iz Pečuha i Robert Ronta iz Šeljina nisu bili nazočni. Svečanost svojim nastupom uveličali su učenici slovenske, njemačke, srpske, hrvatske, slovačke i romske narodnosti.

Čestitamo učenicima i njihovim nastavnicima za postignute lijepe rezultate, te im želimo mnogo uspjeha! *Kristina Goher*

„Daroviti na sceni“

Koncert mladih hrvatskih pomurskih glazbenika u Croatici

Daroviti glazbenici

U Croaticinoj priredbenoj dvorani, pod pokroviteljstvom predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana, 26. svibnja nezaboravan su koncert dali mladi hrvatski pomurski glazbenici. Oni su pod vodstvom ravnatelja letinjske Glazbene škole Stjepana Prosenjaka izvodili skladbe klasičnih skladatelja i pučka djela.

Zamisao o budimpeštanskome gostovanju hrvatskih pomurskih izvođača rodila se na lanjskome državnom Danu Hrvata 19. studenoga u Kaniži, u sklopu kojeg su nastupili i mladi svirci klasične glazbe. Trubu je svirao Balint Horvat, flautu Laura

Prosenjak, glasovir Gabor Salai i klarinet Stjepan Turul. Sa zamišlju Kristine Goher o nastupu odmah su se složili HDS-ov predsjednik Ivan Gugan, Croaticin ravnatelj Čaba Horvath i ravnatelj letinjske Glazbene škole Stjepan Prosenjak. Ali slo-

ženiji i zahtjevniji zadatak možda je pripao ravnatelju Prosenjaku, jer je on trebao odabrati skladbe, sastaviti koncertni program i uskladiti gostovanje glazbenika te ne u posljednjem redu samih glazbenika. Croaticinoj priredbi pribivali su veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Gordan Grlić Radman, prvi tajnik toga Veleposlanstva Marina Sikora, ravnateljica Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ Zorica Matola Prosenjak, roditelji pojedinih svirača te petnaestak vjernih posjetitelja Croaticinih priredaba.

Na početku nastupa ravnatelj Stjepan Prosenjak u kratkim crtama predstavio je školu kojoj je na čelu i izvođače večeri. Kako reče, polaznici letinjske glazbene škole većinom su iz okolnih hrvatskih naselja, koji početno uče o glazbalima, osnovne spoznaje koja će im poslije pomoći pri odabiru glazbala i u nastavku sviranja. Nekih godina bilo je tridesetak đaka, ali posljednjih godina i ovu je školu stigao pad broja učenika i zbog maloga broja rođenih te i zbog njihove optereće-

Dio publike

Gabor Salai

Bernadeta Turul, Stjepan Prosenjak, Stjepan Turul

ma, glasovir; *Ftiček lepo fučka...* – Stjepan Turul, klarinet, Stjepan Prosenjak, klarinet i Bernadeta Turul, glasovir; *Frederic Chopin: Nocturno No. 1, Op. 48.* – Gabor Salai, glasovir; *Scott Joplin: The Entertainer* – Stjepan Turul, klarinet, na glasoviru ga je pratila Bernadeta Turul; *Antonin Dvořak: Slavenski ples Op. 46. No. 8.* – Veronika Kapuvari i Borbala Kovač četveroručna skladba za glasovir; *Maja Crnković: Zvonka* – Bernadeta Turul klavir; *Deviene: 8. Concerto za flautu i klavir II. stavak Adagio* – Laura Prosenjak, flauta, na glasoviru ju je pratila Monika Grof-Prosenjak; *Ferenc Liszt: 8. Mađarska rapsodija* – Gabor Salai, glasovir; *Dvije međimurske popijevke za puhače* – Martin Friman, truba, Stjepan Prosenjak, klarinet, Ana Hollender, rog i Adam Hollender, tenor.

Stjepan Prosenjak i Balint Prosenjak

nosti. Naglasio je da su izrazito dobri odnosi s Hrvatskim kulturno-prosvjetnim zavodom „Stipan Blažetin“ u Serdahelu i tamošnjom Hrvatskom samoupravom. Nada se da će od jesenas moći ondje pokrenuti tečaj sviranja. Glazbenici koji su se te večeri okupili, većinom su bili polaznici ove škole. „Bernadeta Turul svira glasovir, svoje je školovanje nastavila u pečuškoj Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleža, ali je nastavila i svoje glazbeno školovanje; Veronika Kapuvari također svira glasovir, ona je polaznica kaniške srednje škole, ali još je učenica letinjske škole; Borbala Kovač izvodit će četveroručnu skladbu; Ana Hollender večeras će svirati na rogu, ona je Sumartonka, Laura Prosenjak je Kanižanka i uči flautu u Pečuhu; Balint Prosenjak i Grga Prosenjak na početku su svoje glazbene karijere jer su tek prije nekoliko godina započeli svirati, Grga na oboi, a Balint na klarinetu; Adam

Hollender član je letinjskoga puhačkog orkestra, uči u kaniškoj gimnaziji; Gabor Salai također pohađa pečušku glazbenu školu; pečuški student Stipan Turul svira klarinet, a i tamburicu. Ovdje su i moji kolege Martin Friman, koji je odgovoran za limena glazbala; Monika Grof-Prosenjak predaje glasovir...“ – rekao je ravnatelj Prosenjak o gostujućim muzičarima. Skladbe koje su se svirale i njihovi izvođači jesu: „Dremle mi se, dremle...“ – Laura Prosenjak, flauta, Stjepan Turul, klarinet i Gabor Salai, glasovir; *Svita za dva instrumenta Chédeville Tainé* – Balint Prosenjak, klarinet i Stjepan Prosenjak, klarinet; *Georg Friedrich Händel: Passacaglia* – Bernadeta Turul, glasovir; *Brian Bronsor: Legenda* – Grga Prosenjak, oboa na glasoviru ga je pratila Monika Grof-Prosenjak; *Dora Pejačević: Leptir* – Veronika Kapuvari, glasovir; *Ludwig van Beethoven: Veseli ples u C duru* – Alex Koz-

Publika je uživala u izvanrednome 60-minutnom koncertu, unatoč tomu da posuđeni glasovir – za koji organizator zahvaljuje Timi Kullai – nije bio za klasičnu glazbu. Glazbenici su svirali s lakoćom, uvježbano, osjetna je bila njihova pozornost i ljubav prema glazbi, prema sviranju. Doista su profesionalno pristupili izvedbi, pa postigli svoj cilj, dirnuli srce i dušu slušatelja. Oni su osvojili velegrad te možda i otvorili vrata jedne koncertne dvorane. Naime, veleposlanik Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman predložio je da darovite hrvatske glazbenike treba predstaviti široj javnosti mađarskoga glavnoga grada, te moguće je još jedno gostovanje, možda u Muzeju glazbene povijesti. Nakon nastupa druženje je nastavljeno u klupskoj prostoriji.

Kristina Goher

Bunjevački dan u Kaćmaru

U suorganizaciji Hrvatske i Seoske samouprave, 3. lipnja u Kaćmaru je priređen Bunjevački dan koji je ostvaren s potporom Ministarstva ljudskih resursa.

U ime suorganizatora i domaćina, sudionike 6. Bunjevačkog dana pozdravila je Teza Vujkov Balažić, predsjednica kaćmarske Hrvatske samouprave, među njima posebno Nevena Marčića, konzula savjetnika Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, koji je otvorio priredbu.

Kako nam uz ostalo reče spomenuta predsjednica, priredbu je pokrenula Hrvatska samouprava još u prošleme sazivu. Budući da je teško bilo okupiti sudionike na duhovskom susretu crkvenih zborova, pokrenut je kulturni program s nazivom Bunjevački dan kako bi se okupili, družili, istovremeno njegujući tradiciju, navečer s balom. Umjesto prvoga svibnja, dan su premjestili na početak lipnja kada su vremenski uvjeti bolji za priredbu na otvorenome.

U kulturnom programu koji je priređen na otvorenom u središnjemu seoskom parku iza Selske kuće, nastupile su domaće i gostujuće folklorne skupine: kaćmarski učenici i vrtičaši izveli su bunjevačke dječje plesove, Pjevački zbor Hrvatske samouprave predstavio se s narodnim pjesmama, čikerijski KUD „Rokoko“ izveo je splet slavonskih i baranjskih hrvatskih plesova, a pjevački zbor KUD „Ivan Goran Kovačić“ iz Velike s izvornim pjesmama svojeg užeg zavičaja.

Prije programa, u ranim popodnevni satima upriličen je i sastanak prijateljskih naselja – Tavankuta, Velike, Kaćmara te obližnjega Stanišića s kojim je potpisan sporazum o pograničnoj suradnji dvaju naselja.

Dan je završen hrvatskim balom, a za dobro raspoloženje pobrinuo se dušnočki Orkestar „Zabavna industrija“.

S. B.

Hrvatski dan u Selurincu

KUD Čeralije

U organizaciji selurinačke Hrvatske samouprave, 27. svibnja na otvorenoj pozornici gradskoga Središta za kulturu priređen je tradicionalni selurinački Hrvatski dan. U ime organizatora nazočne je pozdravila predsjednica mjesne Hrvatske samouprave Jelica Moslovac. Među uzvanicima bili su Mišo Hepp, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu, Neven Marčić, savjetnik Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Mladen Štivin, župnik Voćinske župe, Péter Koltai, načelnik grada Selurinca, dr. Marko Győrvári, selurinački gradonačelnik u miru. Okupio se lijepi broj znatiželjnika, među njima i članovi tamošnje hrvatske zajednice, te gosti iz Križevaca, Čeralija, Starina i Šeljina.

Marko Győrvári predstavlja Muzej Brantner – Koncz.

Iz Šeljina je došla plesna skupina „Zlatne Noge“ koja djeluje već osam godina, a članovi su prije četiri godine utemeljili i registriranu udruhu. Redovito vježbaju, a čuvanje hrvatske kulture i predstavljanje hrvatskih plesova cilj je njihova djelovanja. U svoje društvo žele privući što više simpatizera i mladih Hrvata, koji se žele družiti uz ples i glazbu. Na nastupima ih prati starinski orkestar Biseri Drave, a pri uvježbavanju koreografija pomaže im voditelj pečuskog KUD-a „Baranja“ Đuro Jerant. Iz godine u godinu imaju sve više nastupa u Mađarskoj, ali i u Hrvatskoj. Najradije izvode plesove šokačkih i bunjevačkih Hrvata. Voditeljica je plesne skupine „Zlatne noge“ Hena Gažić. Ovoga puta predstavili su se s koreografijom šokačkih plesova i pjesama: Todore, Marice kolo, Na dvi strane, Jabuke, Tanac-ranče, Veliko kolo, te s bošnjačkim plesovima Trojanac, Kukunješće, Pačići, Hopa-cupa.

Tamburaški zbor i orkestar Biseri Drave utemeljen je 1993. godine, otkada je u radu sastava sudjelovalo više od stotine mladih svirača. Sadašnju postavu čine djevojke i mladići iz Starina i Ivanidbe, koji se sastaju krajem tjedna, kako bi njegovali hrvatsku kulturnu baštinu svoga kraja. Biseri su nastupali u mnogim naseljima širom Mađarske, te u Hrvatskoj, Sloveniji, Slovačkoj i Voj-

vodini. Na glazbenim festivalima osvojili su dvije zlatne kvalifikacije i naslov najbolje narodnosne izvedbe na natjecanju „Paun poletio“. Na repertoaru sastava jesu pjesme iz Podravine te druge omiljene tamburaške skladbe. Voditelj je sastava Tibor Kedveš. Tamburaški zbor i orkestar sa solisticama, sestrama Doris i Bernadeta Dudaš oduševio je gledatelje.

Zaista su bili izvrsni gosti iz sela Čeralije, pitomog naselja nedaleko od Slatine, koji su doputovali sa svojim župnikom Mladenom Štivinom, starim prijateljem podravnih Hrvata u Mađarskoj. KUD Čeralije djeluje od 2014. godine. Predstavljaju običaje Hrvata iz sela Letnice na Kosovu, odakle su se roditelji današnjih plesača doselili prije dvadesetak godina u Čeralije. Odjeveni u izvorne narodne nošnje janjevačkih Hrvata, uz pučka glazbala predstavili su se sa svatovskim pjesmama i plesovima.

Nakon kulturno-folklornog programa gosti i članovi pozvanih KUD-ova razgledali su izložbu u Muzeju Brantner – Koncz kroz koju ih je vodio na hrvatskom jeziku predsjednik kuratorija Zaklade Brantner – Koncz dr. Marko Győrvári. Slijedilo je druženje do kasnih večernjih sati.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatska duhovna geografija 2.

Prihvatanje kršćanstva u ranom srednjovjekovlju bilo je golema sudbinska i civilizacijska prekretnica. Povijesni bitak hrvatskoga naroda u pravome smislu riječi počeo je upravo prelaskom na kršćanstvo, u prostoru smještenom na raskrižju civilizacija i samom rubu zapadnoga civilizacijskog kruga.

O pokrštenju Hrvata postoje samo rijetka kroničarska izvješća i legendarna vrela, odnosno arheološki nalazi. Premda su s vremenom nastale razne teorije (arijanska, dalmatinska i franačka), većina današnjih znanstvenika zagovara postupno pokrštenje, koje se dogodilo u razdoblju između VII. i IX. stoljeća.

U vrijeme dolaska Hrvata u VII. stoljeću i kasnijem razdoblju, hrvatske su zemlje izložene složenim kulturnim, civilizacijskim i političkim utjecajima. Teodozijeva razdjelnica između Zapadnog i Istočnog Rimskog Carstva postaje granicom svjetova, na zapadu se uspinje moćna Franačka, a mediteransko kšćanstvo silovito opsjedaju Saraceni, koje nakon zauzimanja Sicilije, sjeverne Afrike i Španjolske u bitci kod Poitiersa zaustavlja franački vojskovođa Karlo Martel. Iako Toma Arhiđakon u svojoj povijesti salonitanske crkve tvrdi da su Hrvati već bili pokršteni, i to u arijansko krivovjerje, ipak je izvjesnije da su na Jadran došli kao pogani. Bizantski car Konstantin Porfirogenet u svom djelu „O upravljanju carstvom” navodi da je Hrvate u novu domovinu pozvao car Heraklije, koji ih je i pokrstito, i to s pomoću rimskih svećenika. Spominje dva svećenika koji potom rade na obnovi antičke crkvene organizacije na jadranskoj obali. Budući da Hrvati u dalmatinskim gradovima susreću predstavnike romanske crkve, posve je sigurno da je njezino sve-

ćenstvo imalo znatan udio u evangelizaciji poganskih pridošlica. Papa Ivan IV. Dalmatinac negdje između 640. i 642. godine u Istru i Dalmaciju šalje opata Martina da od poganih Hrvata otkupi zarobljenike i moći svetih mučenika. Martin se nakon uspješno obavljene misije vraća u Rim. Osim romanskog i bizantskog utjecaja ključnu ulogu u kristijanizaciji Hrvata imala je onodobna druga velesila, karolinška Franačka, s misionarskim središtima u Akvileji i Salzburgu, odakle su u Hrvatsku upućivani franački i anglosaski misionari. Dugo i mukotrpno pokrštenje Hrvata sukladno dokumentarnim vrelima i povijesnom kontekstu vjerojatno se odvijalo prema ovom obrascu: prvo su se pokrstila plemena na jadranskoj obali, potom ona pod franačkim vrhovništvom, a na kraju žitelji planinskih predjela Bosne, Huma i Duklje. Najvažnije arheološke uspomene iz razdoblja pokrštenja Hrvata jesu krstionica kneza Višeslava (koja se prvotno vjerojatno nalazila u Ninu), ulomak oltarne pregrade iz Kaštel-Sućurca, sarkofag splitskog nadbiskupa Ivana i Godeslavov natpis iz Nina. Posebno je zanimljiva Višeslavova krstionica, čije dimenzije svjedoče da je služila za krštenje odraslih ljudi. Na krstionici se nalazi latinski natpis, koji u prijevodu na hrvatski znači: „Ovaj izvor prima nemoćne da ih prosvijetli. Ovdje se čiste duše od zločina, koji primiše od prvog roditelja, da postanu kršćani, spasonosno ispovijedajući vječno Trojstvo. Ovo djelo krasno napravi svećenik Ivan u vrijeme kneza Višeslava, iz pobožnosti i na čast sv. Ivana Krstitelja, da zagovara njega i njegova štćenika” (prijevod: N. Klaić). U IX. stoljeću uz jadransku obalu i u zaleđu podignute su i brojne predromaničke crkvice, od kojih je najpoznatija „najmanja katedrala na svijetu”, crkva sv. Križa u Ninu.

Ivan Tomek

Trenutak za pjesmu

I ja sam eksperimentirao

Imao sam tvrd život
u redu ali neka mi nitko ne kaže
da nisam pokušao
da nisam bacio kocku ili dvije
ako je čovjek rođen kao Hrvat
ne može previše očekivati od života
i dok su drugi ljudi brinuli o imperijima
zauzimali vlast i izračunavali dobitke
ja sam čekao u Torremolinosu
da naiđe kakva nova Erika
neznatan isječak svijeta
i proveo koju noć u mojoj postelji
ja sam ustajao mamuran i pospan
i s tremom u koljenima
a one su se tuširale u hladnoj vodi
i potom na podu izvodile svoje vježbe
imale su trbušne mišiće tvrde
kao odskočna daska
imale su oči boje alpskih jezera
imale su sise kao njemačko
gospodarsko čudo
i uvijek se nekako slagale sa mnom

teutonski duh u svakom pogledu
premda nisu imale pojma tko je bio

Tacit

niti sam im ja nastojao objašnjavati
živjele su u prezentu ili
na godišnjem odmoru
i kad su odlazile ostavljale su
za sobom prepune pepeljare
prazne boce miris joda
i čitav čopor bijelih pokusnih kunića
koji su me lukavo promatrali iz
kutova sobe
pucajući od zadovoljstva.

Boris Maruna

Na 15. Danima Šenkovca

Bizonjci na 7. Međunarodnoj manifestaciji „Kosci kosiju“

Danas, kao i pri većini manualnih poslova, tako i pri košnji, na usluzi su nam poljoprivredni strojevi. No, ne tako davno, košnja je zahtijevala mnogo vremena i velike napore te nerijetko pomoć susjeda i sumještana. Manifestacija „Kosci kosiju“ čuva upravo tu staru tradiciju od zaborava.

Manifestacija „Kosci kosiju“ (nazvana prema istoimenoj pjesmi pjesnika Stjepana Jakševca) održava se od 2011. godine u svibnju uz Dane Šenkovca i Svibanjske pobožnosti. Na ovoj manifestaciji okupljaju se skupine kosaca livadne trave na ruke te uz tradicijske kulinarske specijalitete i kulturno-umjetnički program svake godine privlači sve veći broj kosaca i posjetitelja. Uz predstavljanje staroga poljodjelskog posla košnje trave na ruke, predstavlja se i tradicijska, kulturna baština brdovečkoga kraja. Zahvaljujući sudjelovanju kosaca iz Mađarske i Slovenije, manifestacija je poprimila i međunarodni karakter. Na ovogodišnjoj 7. Međunarodnoj manifestaciji „Kosci kosiju“ u Šenkovcu 27. svibnja, u subotu, sudjelovalo je 14 družina, među kojima su bili gosti iz Bizonje te Velikog Obreža i Dobove iz Republike Slovenije. Pobjedu je odnijela družina KUD-a Zgubidan iz Marije Gorice, drugo mjesto družina Sv. Križa, a treći bo-

kal pripao je koscima iz Javorja. Nakon naporene košnje, uz pratnju KUD-a Mihovil Krušlin, družine su se smjestile u Vatrogasni dom na tradicionalni gablec „zižganci z mlikum i ocvarki“ i grahovo vari-

vo što su ga ove godine pripremali prijatelji iz Udruge vinara iz Pitomače. U dobrom društvu i uz pokoju čašicu čekalo se proglašenje pobjednika. Pjevalo je i sviralo šenkovljansko društvo Mihovila Krušlina sa svojim tamburašima i pjevačima te poznati hrvatski pjevač kajkavskih popijevaka Radek Brodarec i svi prisutni kosci i gosti. Sedmu uzastopnu manifestaciju „Kosci kosiju“ organizirala je Udruga Ivana Perkovca, koja čuva ikavicu i zavičajnu kulturnu baštinu te stare običaje i ikavsku kulturu. Družinu kosaca iz zbratimljene Bizonje predstavljali su kosci Šandor Ille, Marko Šmatović, Roland Šmatović, Vivien Matušić i Melinda Dalloš. Tako se nastavila neprekinuta suradnja Bizonjaca i Šenkovljana koja traje od 2005. godine, a pri teškom rastanku s dragim našim Bizonjcima odlučeno je da će do sljedećeg susreta doći već ujesen ove godine.

Jasna Horvat

Bizonjska mladina s domaćinima

Sudionici jubilarnoga nogometnog turnira

Jubilarni malonogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić“

Dvostruka je godišnjica uokvirila nogometni turnir 10. lipnja u športskoj dvorani budimpeštanske Hrvatske škole, što su ga organizirale Hrvatska samouprava grada Budimpešte, Hrvatska samouprava Majdana, Novoga Budima, XII. i XIII. okruga. Na dvadesetome malonogometnom i desetom turniru „In memoriam Stipan Pančić – 2017“ okupile su se momčadi iz Baje, Budimpešte, Dušnoka, Kačmara, Koljnofa, Podravine, Santova, Zale, Hercegovine i Trogira. Sudci utakmica bili su: Tibor Fekete i Branko Kovač.

Nikada toliko momčadi i nikada toliko uspješnoga malonogometnog turnira u mađarskome glavnom gradu, možda bismo ovako mogli sažeti dvoboje između deset momčadi. Pri otvorenju kupa, nakon intoniranja hrvatske i mađarske himne, nazočnima se u ime organizatora obratila predsjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anica Petreš Németh, koja je naglasila kako je turnir od samoga početka važna tradicija među Hrvatima u Mađarskoj te prije od deset godina rado su dočekani i nogometaši iz Trogira i Hercegovine. Posebno je pozdravila bivšega hrvatskoga veleposlanika u Budimpešti Ivana Bandića, koji uvijek rado prati momčad iz Hercegovine. Potom se prisjetila Stipana Pančića, bivšega profesora hrvatskoga glazbenog odgoja, autora udžbenika „Pjesmarica“ koji je rekreativno dolazio igrati nogomet te ga, nažalost, smrt našla upravo u HOŠIG-ovoj športskoj dvorani. Potom je Branko Kovač izvijestio momčadi o pravilima igre, po kojem se igra po deset minuta, žuti je karton dvije minute isključenja iz igre, ako lopta dotakne strop, ona se daje drugoj momčadi, ako se ona odbaci od zidne šipke, nogom se vraća u igru na suprotnoj strani, momčad čine četiri igrača i jedan vratar, a svaka momčad igra jedna s drugom. Po ždrijebu u skupini A dospjele su momčadi Hercegovine, Podravine, Zale, Kačmara i Budimpešte, u B: Baja, Dušnok, Koljnof, Trogir i Santovo.

Srebrna momčad

navijali za pokoju momčad, računajući na bolji plasman. U skupini A Hercegovina je postigla 12, Podravina 6 (omjer pogodaka 5 : 4), Zala 6 (omjer pogodaka 4 : 3), Kačmar 4 te Budimpešta 1 bod. U skupini B Baja je postigla 10, Dušnok 8, Koljnof 4, Santovo 3 (omjer pogodaka 2 : 7), Trogir 3 (omjer pogodaka 4 : 8) te Koljnof 4 boda. U završnici su nastali ovi rezultati: 3. mjesto Dušnok, 2. mjesto Baja, a pobjednik je ma-

Malonogometni turnir otvoren je susretom između Hercegovine i Kačmara, te nastavljan Santovo – Trogir, Budimpešta – Podravina, Dušnok – Koljnof, Zala – Hercegovina i tako redom. Igralo se dvadeset utakmica, u kojima je samo jedanput došlo do isključenja, i to iz santovačke momčadi u igri s Dušnikom. Možda vrijedi istaknuti utakmicu Trogir – Koljnof te Dušnok – Hercegovina, koje su se isticale tijekom turnira uigranošću i lijepim nogometom. Zanimljivo je bilo kako su pri kraju pojedini

lonogometnoga turnira 2017. godine momčad Hercegovine. Najboljim strijelcem proglašen je Roland Hamvaš, najboljim igračem Marko Petić, a najboljim vratarem Ferenc Pócsi. Svim sudionicima uručene su spomenice, po jedna lopta i pjenušac. Rezultate je priopćila i pehare uručila predsjednica Anica Petreš Németh. Na turniru prvi put je sudjelovala momčad Podravine, najmlađa momčad susreta, koja je ovoga puta postigla četvrto mjesto. Druženje je nastavljeno uz večeru i svirku tukuljskoga sastava Prekovic. Čestitamo svim sudionicima i vidimo se sljedeće godine!

Pobjednička momčad Hercegovine

Čestitamo svim sudionicima i vidimo se sljedeće godine!

Kristina Goher

Marija Gorica jača Hrvatski Židan

Marica Jančić: „To nam je najvažnije da smo opet skupa!”

Majuški misec je za židanske školare ujedno i misec prijateljstva. Tako je bilo i ovput, kad su 26. majuša, u petak, u svojoj, s hrvatskimi obilježji, nakinčenoj školi dočekali delegaciju iz Marije Gorice. Nisu došli samo školari, nego i roditelji i učiteljice s direktoricom Anticom Rajčić, kot i načelnica naselja Marica Jančić i djelatnice općinskoga ureda. Skupna igra na školskom dvoru, druženje pri objedu u Staračkom domu i u Uredu mjesne samouprave, a na kraju sadjenje stabla prijateljstva ter ura ugarskoga folklora u Kulturnom domu i još posjet Kisegu su bili najpr isplanirani programi scenarija gostovanja.

Na školskom dvoru od jutra su različita dugovanja čekala dicu pri igri, malo su došli na razgledavanje i budući školari 1. razreda iz čuvarnice, a sunčane ure su pozlatile ponovno spravišće prijateljev. „To nam je najvažnije da smo opet skupa”, izjavila je odlučno Marica Jančić, ka je po sedmi put izabrana na čelo Marije Gorice na nedavni lokalni izbori. „Treći put sam ovde, vjerujem da ne zadnji put. Polako i tiho je izraslo iz školskoga kontaktiranja jedno veliko prijateljstvo, našli smo veliko srce ljudi, veliko

Prijem u općinskom uredu sa žganom i jagodom

Prava prijateljska slika s ravnateljicama i domaćimi školari

Štefan Krizmanić, načelnik Hrvatskoga Židana je takaj djelao pri sadjenju stabla

razumivanje i zbog toga smo presrični. Prijateljstvo ne možeš kupiti, moraš imati k tomu dobro srce i dobru dušu, a to smo mi našli u Hrvatskom Židanu, i mi smo već donesli odluku i za pobratimljenje”, rekla je još hrvatska načelnica, a slično razmišlja i Antica Rajčić, direktorica Osnovne škole „Ante Kovačić”: „Jedva smo dočekali ov dan i tako nam se čini da se jur znamo cijeli žitak. Mi se ufamo da će se ova suradnja i dalje rasti i produbiti.” Uz veselu dičju larmu, odraščeni su u veselom pominkanju i uz bogate stole dali minuti ure. Štefan Krizmanić, poglavar Hrvatskoga Židana, i Marija Szabó, ravnateljica član-škole, su sve učinili za to da se gosti dobro ćutu. Pred školom su tako domaćini kot i gosti s loparicom u ruka sadili stablo, vrbu prijateljstva, što su svojim jačenjem sprohadjali školari, a na kraju su se svezale pantlike, s trikolori Ugarske i Hrvatske. Po Krizmanićevi riči, samo se veseliti moru

Trenutki ugarske jačke, tancanja i veselja

Židanci da su si našli ovakove prijatelje, ki omogućuju da se njeva dica još bolje zbližavaju hrvatskom jeziku u autentičnoj sredini, a na ov način vjerojatno neće ni hrvatska rič nestati. To potvrđuje i slijedeće gostovanje jer su Židanci pozvani na jesen na Štruklijadu i kestenijadu u Mariju Goricu. Pri ovom sastanku su domaći učenici dostali dar-paket Školske knjige,

zahvaljujući i promotoru Toniju Mareliću, ki je lani bio, ali ovom prilikom je bio spriječen dojtji na gostovanje, ali torbica sa školskimi stvari vjerojatno će na veliki hasan biti svakomu školaru. U okviru folklorne ure gosti s domaćini su mogli upoznati u Kulturnom domu ugarske tradicionalne instrumente i čuti ugarsku narodnu glazbu, pomoću muzičkoga sastava Boglya, a mladi par folklorne grupe Ungaresca je pozvao sve nazočne na skupno jačenje i tanac. I vidi čudo, cijela dvorana je pjevala po ugarski, i ubrzala korake po ugarski ritmi...

Tiho

Šeljinski proljetni festival

U mimohodu gradskom ulicom

FOTO: FACE SELJINSKI HRVATI

Martinački župnik Ilija Čuzdi i šeljinski župnik Jozo Egri

Zasviralo se kolo.

I ove je godine u organizaciji Hrvatske samouprave grada Šeljina, 10. lipnja, priređeno druženje oko hrvatskoga programa pod nazivom Proljetni festival. U gradskoj rimokatoličkoj crkvi služena je sveta misa na hrvatskom jeziku. Nju je služio martinački župnik Ilija Čuzdi uz koncelebraciju šeljinskog župnika Jozeg Egrija. Misu je orguljao i pjevao Starinčanin Jozo Dervar.

Zatim je povorka vjernika i sudionika kulturno-folklornog programa krenula prema Društvenom domu „Ormánság“. Mimohodom su se povremeno zaustavljali i pokazivali svoje dobro raspoloženje i plesno umijeće. U spomenutom Društvenom domu slijedio je program ovogodišnje kulturno-folklorne priredbe. U programu su nastupili šeljinski tamburaši i solistice, sestre Mira i Inez Ronta. Sa šeljinskim tamburašima radi Zoltan Vizvari. Šeljinska folklorna skupina „Zlatne noge“, pod vodstvom Hene Gažić djeluje i kroz udruhu „Zlatne noge“ okupljajući Hrvate i njihove šeljinske prijatelje oko plesa i pjesme. Svoje su umijeće pokazali i članovi Tamburaškoga zbora i sta-

Tamburaški zbor i Orkestar Biseri Drave

KUD Podravina iz Čađavice

rinski Orkestar Biseri Drave. Njihove solistice, sestre Bernadeta i Doris Dudaš te vrsni svirci koji vježbaju pod rukom Tibora Kedveša pokazali su još jednom svoju vještinu. Uz njih nastupili su gosti: Ženski pjevački zbor Poganske snaše i KUD Podravina iz Čađavice (Hrvatska).

Po programu samouprava je sve sudionike i goste ugostila večerom, nakon čega je slijedila plesnačnica s Orkestrom Vizin..

MCC / R. B.

Mala stranica

Zagrebački učenici u Budimpešti, HOŠIG-ovi đaci u Zagrebu

U školskoj godini ponovno smo imali priliku ugostiti učenike naše prijateljske škole iz Zagreba, a HOŠIG-ovi učenici imali su mogućnosti u Hrvatskoj usavršiti svoje znanje hrvatskoga jezika i proširiti spoznaje stečene u školi. Prvo su doputovali k nama zagrebački đaci iz Zagreba, i s njima smo već prvoga dana posjetili Mađarski parlament, gdje nas je primio glasnogovornik hrvatske narodnosne zajednice u Mađarskoj Mišo Hepp. Učenici su na toj zgradi odmah otkrili grbove Dalmacije i Slavonije te grada Rijeke. Sutradan prijepodne prošetali smo Budimskom tvrđavom. Kod kipa Eugena Savojskog smo ispričali da je on bio jedan od najvećih habsburških vojskovođa i pošto je svojom vojskom zaustavio Turke, za zasluge je dobio imanje na području današnje Hrvatske. Poslijepodne smo obišli Trg junaka

te skrenuli pozornost učenika na sv. Ladislava, utemeljitelja Zagrebačke biskupije, i na Belu IV. koji je, bježeći pred Tatarima, utočište našao u Trogiru, a kralj Matija za učvršćivanje renesansne kulture u Mađarskoj, zamolio je Ivana Duknovića, kipara rodom iz Trogira. Program je završen posjetom Zoološkom vrtu. Zadnji dan smo proveli u Lovačkom parku „Lázár“, gdje smo imali priliku voziti se karucama, pogledati konjičku predstavu vezanu za povijest Mađarske. Gosti učenici nakon izleta u Budimpešti otputovali su svojim domovima, ali poslije nekoliko sati slijedili smo ih i mi posebnim autobusom. Pred zagrebačkom školom čekali su nas učenici i njihovi roditelji. U glavnome gradu Hrvatske pogledali smo tamošnju katedralu, riznicu crkve s moćima, relikvijama, među ostalima ručnu kost osnivatelja sv. Ladislava. Prošetali smo Gornjim gradom, glavnim trgom grada, prošli kroz Kamenita vrata do crkve sv. Marka i Muzeja grada Zagreba. Na radost svih nas, imali smo prigodu posjetiti predstavničko tijelo hrvatskih građana i nositelja zakonodavne vlasti, Hrvatski sabor. Zgrada Sabora sagrađena je 1907. godine u secesijskom stilu. Prošetali smo holom s poprsjima zastupnika, velikana hrvatske politike 19. i početka 20. st., pogledali Dvoranu Ante Starčevića i Veliku vijećnicu. Drugi dan smo krenuli na izlet autobusom u Zapešić i Krapinu. U Muzeju krapinskih neandertalaca upoznali smo se s radom Dragutina Gorjanovića Krambergera i svakodnevnim životom pračovjeka. Nakon toga smo prošetali Krapinom, gdje je rođen idejni vođa ilirskog pokreta, hrvatski političar i jezikoslovac Ljudevit Gaj. Krapina je manje poznata po tome da je ovdje preminuo sin Matije Hunjadija, hrvatsko-slavonski ban Ivan Corvin. Sljedeća postaja nam je bila Zapešić, čuven po Novim dvorima, koji je kroz povijest bio u vlasništvu znamenitih obitelji hrvatsko-mađarske povijesti. Među vlasnicima bili su obitelj Zrinski, Festetich i Erdődy. Kasnije je dospjelo u vlasništvo obitelji Jelačić i ovdje je sahranjeno više članova te obitelji. Na dan rastanka oprostili smo se od učenika, roditelja i profesora te smo se vratili u Budimpeštu prepuni novih doživljaja.

Ovim putem zahvaljujemo za potporu Miši Heppu što je omogućio učenicima posjet Mađarskom parlamentu, Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Mađarskoj, Hrvatskoj narodnosnoj samoupravi II. okruga i HOŠIG-ovoj zakladi što su nam omogućili ostvariti ovaj program, susret s matičnom domovinom, lijepe doživljaje, a nama nastavnicima razmjenu stručnih iskustava sa zagrebačkim kolegama.

Rita Grbavac, razrednica 6. razreda
Žuža Molnar, razrednica 5. razreda

Znate li

- da zbog visokih temperatura Eiffelov toranj u Parizu tijekom ljeta „naraste“ do 15 centimetara! To se događa zato što se željezo širi na sunčevoj toplini.

Kod liječnika

„Recite mi, doktore, što mi je, ali ne na latinskom jeziku, nego na hrvatskome, da mogu razumjeti.“
„Nije vam ništa. Vi previše jedete, pijete i ljenčarite.“
„A sada mi to, molim vas, recite na latinskome, da mogu reći svojoj ženi.“

Vic tjedna

Uručene svjedodžbe u pomurskim školama

Polako, ali sigurno i školska godina 2016./2017. stigla je do kraja, zaključene su ocjene i uručene svjedodžbe, nagrade, priznanja za učenike koji su bili najaktivniji tijekom prošle školske godine. U hrvatskim pomurskim osnovnim školama također su upriličene svečanosti zatvaranja školske godine. U keresturskoj Osnovnoj školi Nikole Zrinskog 19., a u serdahelskoj Osnovnoj školi Katarine Zrinski 21. lipnja.

Keresturska je škola zaključila vrlo uspješnu školsku godinu, do kraja godine broj polaznika povećao se na 160, a nju pohađaju učenici iz Fičehaza, Kerestura, Belezne, Tiloša, Zakanja, Šormaša i Kaniže. Prema očekivanjima, broj djece ostat će i u sljedećim godinama. Ustanova je osvojila naslov bazična ustanova, slijedom čega od iduće školske godine imat će i neke specijalne zadatke. Tijekom školske godine ostvareni su razni projekti radi boljeg usvajanja hrvatskoga jezika i njegovanja hrvatske kulture, reče ravnateljica Anica Kovač. Zahvaljujući financijskoj potpori Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“, ustanovu redovito posjećuje mentor iz matične domovine i pomaže pri komunikaciji na hrvatskome jeziku.

Škola je uspostavila suradnju sa Sveučilištem u Zagrebu, pa su studenti kroatologije tjedan dana održavali sate hrvatskoga jezika. Ustanova je prijavila natječaj kod Ministarstva ljudskih resursa i tako su keresturska djeca pet dana ljetovala u Puli, ondje su bili smješteni u srednjoškolskome đlačkom domu. Nastavljalas suradnja i s Osnovnom školom u Goli. U keresturskoj školi na završnoj svečanosti keresturska Seoska samouprava već godinama dodjeljuje nagrade najboljim učenicima. Načelnik Lajoš Pavlic i ove je godine uručio nagrade vrijedne 30 tisuća forinta najuspješnijim učenicima u nižim i višim razredima: Nori Rakoš i Mateu Gerenceru. Keresturska osnovna škola svake godine proglašava i najboljeg sportaša, a ove je godine to bio Márk Buda. Na temelju odluke nastavničkoga zbora, najboljim su učenicima proglašeni Barnabaš Salai i Bence Tišler. Škola se može pohvaliti vrlo vrijednim sportskim uspjesima, na Đlačkoj olimpijadi djevojačka je ekipa postigla III. mjesto, a na trčanju polumaratona u Zalakarošu također su postigli vrhunski mjesta.

U serdahelskoj osnovnoj školi na završnoj svečanosti bilo je mnoštvo hrvatskih sadržaja, recitacija, pjevanja, plesa, a naravno nije nedostajala ni tamburica. I serdahelska se ustanova može pohvaliti brojnim projektima, i ona je postala bazična ustanova, uključila se u projekt „Zaštita okoliša“ u okviru čega

Istaknuti učenici keresturske Osnovne škole Nikole Zrinskog

Veselje – završena je školska godina!

provedeni su projekti za čuvanje prirode u zavičaju. Na završnoj su svečanosti i u serdahelskoj školi uručene nagrade odličašima, njih je bilo 18, i najistaknutijim učenicima. Nagradu „Najbolji učenik/ca školske godine 2016./2017.“ dobile su učenice Adel Rodek i Hana Lukač. Stjepan Turul, predsjednik mjesne Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“, uručio je nagrade učenicima (po učeniku pet tisuća forinta) koji su se istakli u njegovanju hrvatske kulture, tako Greti Lukač, koja je regiju zastupala na Međimurskoj popevki, te članovima tamburaškog sastava Adeli Rodek, Hani Lukač, Rebeki Bohuš, Marijanu Kőrösi, Grgi Šatmanu. Ravnateljica Marija Biškopić Tišler na završnoj svečanosti zahvalila je na pomoći Seoskoj i mjesnoj Hrvatskoj samoupravi te Hrvatskomu kulturno-prosvjetnom zavodu „Stipan Blažetin“, Hrvatskoj samoupravi Zalske županije i drugim hrvatskim samoupravama na novčanoj potpori tijekom školske godine. Hrvatski zavod „Stipan Blažetin“ potpomaže podučavanje tamburice i u serdahelskoj i u keresturskoj školi. Obje su školske ustanove veoma djelatne na hrvatskim programima, u velikom dijelu su sudjelovale na programu središnjega Hrvatskog dana, na predstavljanju Pomurja u Čakovcu, te na drugim regionalnim hrvatskim priredbama i aktivno sudjeluju na hrvatskim natjecanjima.

beta

Tamburaši serdahelske škole opraštali su se sviranjem.

HRVATSKI ŽIDAN

Vjeroopćina Hrvatskoga Židana, Vojska, Obrana, Ognjobranci, društva za očuvanje tradicijov Vas sve najsrdačnije pozivaju k Peruškoj Mariji na tradicionalno shodišće 2. julija, u nedilju, s programom.

U 8.15 primanje gostov na farofu;

u 9.15 odlazak k Peruškoj Mariji;

u 10 uri trojezična sveta maša (hrvatska, ugarska i nimška).

Glavni celebrant maše je László Németh, zlatomašnik i papinski prelat, koncelebriraju židanski farnik Štefan Dumović, umirovljeni duhovnik u Austriji dr. Anton Kolić, i farnik Tibor Bali. Crikveni obred muzički oblikuju jačkarni zbor „Peruška Marija“, Židanski tamburaši i pjevački zbor iz Kőszegfalve. Pri svetoj maši će se blagosloviti pilj svetoga Martina.

U 12.30 agape.

Ako je godinasto vrime, onda je sveta maša u židanskoj crikvi.

SAMBOTEL

Društvo sambotelskih Hrvatov i Hrvatska samouprava Sambotela srdačno Vas pozivaju 1. julija, u subotu, u 15 uri na gradski Glavni trg na IX. HRVATSKI DAN. Program se začme s hrvatskom mašom ku celebra farnik dr. Anton Kolić. Najveću manifestaciju Hrvatov u dotičnom gradu otvara dr. Tivadar Puskás, gradonačelnik Sambotela, a nastupaju Tamburaški sastav HKD-a iz Sumartona, KUD Strmec iz Hrvatske, Jačkarni zbor Peruška Marija, mališani sambotelske Hrvatske čuvarnice, mišoviti jačkarni zbor „Djurdjice“ iz Sambotela, Sambotelski tamburaši i seniorska grupa tančoše. Za programom svira do polnoči Pinka-band iz Petrovoga Sela.

„Kraljice“ KUD-a Tanac

U organizaciji KUD-a Tanac, a uza svestranu podršku roditelja, djece koja su aktivni članovi Tanacove plesne skupine „Pačići“, osam djevojčica roditelji su obukli u narodnu nošnji, a običaj „kraljica“ s njima uvježbali Tanacovi članovi József Szávai i Ramona Štivić. One posjetiše kuće katoljskih domaćina, gdje su u tri kuće poželjeli sve najbolje ukućanima, a u Kukinju su ih primili u četiri kuće radujući se njihovu dolasku i iskazanim željama (Došle su kraljice, / došle su kraljice, ljeljo...).

„Kraljice“ u Kaćmaru

Ni ove godine nisu izostale kaćmarske „kraljice“, kaže nam učiteljica tamošnje škole Anica Matoš. Djevojčice, primjereno starom običaju bunjevačkih Hrvata, na prvi dan Duhova posjetile su bunjevačkohrvatske obitelji i poželjele im sve najbolje. Kraljičine pjesme u Kaćmaru nazivaju se i ljeljinke. Pjevaju ih, između ostaloga, ovako: Oj, čubrova goro, / čubor da beremo, / da kralja kitimo, / kralja i kraljicu, / bana i banicu, / i četir pivača / što kolo rastavlja. / Kolo naokolo / i sva kola redom.

HRVATSKO SHODIŠĆE
KOLJNOFSKOJ MARIJI
2. JULI 2017. LJETA

10.00: TAMBURAŠKA SVETA
MAŠA

glavni celebrant:

Vlč. Joško Kuzmić

peljač liturgijskog referata u
hrvatskoj sekciji

Željezanske biskupije a muzički
ju oblikuju

Zelenjaki iz Gerištifa.

Po maši je agapa na crikvenom
dvoru.

18.00: 245. JUBILEJ
POSVEĆENJA KOLJNOFSKE
CRIKVE BLAŽENOJ DIVICI
MARIJI I BERMANJE

glavni celebrant:

András Veres, jurski biskup i
predsjednik Ugarske biskupske
konferencije.

Uz glas barokne orgulje
muzički ju oblikuju

**Koljnofski tamburaši i
Ženska klapa Golubice.**

KLIMPUH; PETROVO SELO

Rodjeni Petrovišćan, dr. Štefan Geošić (Plehljov) posvećen je za duhovnika 29. junija 1952. ljeta u Beču, kade je za ljetodan kasnije i doktorirao. Studirao je u Rimu, Jeruzalemu i 1958. ljeta postao farnik Klimpuha, gradišćanskohrvatskoga naselja u Austriji. Nije napisao samo monografiju Petrovoga Sela, nego je preveo i Bibliju na gradišćanskohrvatski jezik. Umirovljeni duhovnik, u svojem 90. ljetu žitka, 2. julija, u nedilju, početo od 15 uri u klimpuškoj crikvi će svečevati 65., željezni jubilej svojega duhovništva.

Donjomiholjački nastup

Puhački orkestar šikloške Glazbene škole odazvao se pozivu grada prijatelja grada Šikloša Donjeg Miholjca te je imao nezaboravan nastup u sklopu završnoga programa Dana škole Osnovne škole „August Harambašić“ u Donjem Miholjcu, što je bio ujedno i godišnji koncert tamošnje glazbene škole.

Kako nam kaže zastupnica šikloške Hrvatske samouprave i nastavnica u tamošnjoj Školi „Dorottya Kanizsai“ Janja Tolnai, šikloške su puhače u Donji Miholjac odveli zato što u Miholjcu nema nastave puhačkih glazbala, a djeca su jako zainteresirana za to. Tako su donjomiholjački učenici mogli vidjeti i čuti brojna puhačka glazbala. S druge strane šikloški mali puhački orkestar izvrsno radi, sve su bolji i imaju zapažene nastupe, pa su tako donjomiholjačkim nastupom i nagrađeni za dosadašnji uloženi trud i motivirani su za daljnji rad.

Koncert je priređen 1. lipnja, a uz učenike koji sviraju na hrvatskim narodnim glazbalima u donjomiholjačkoj školi, nastupili su i najmlađi šikloški puhači u svečanoj dvorani tamošnjeg dvorca. Svojim nastupom i jedni i drugi očarali su brojnu publiku. Tako je Gerő Ábel svirao na rogu, Katalin Horváth na flauti, Mira Pintér trubu, Luca Végyvári klarinet, Adél Rudolf saksofon: svi su oni izveli po jednu-dvije skladbe.

Blok šikloške glazbene škole nakon nastupa spomenutih solista nastavljen je nastupom učenika nižih razreda maloga puhačkog orkestra Pöttöm. Nastavnici koji su pripremili djecu jesu: Eszter Huszár, Zsófia Oláh, Anikó Molnár Szilyné, Norbert Márki. Na glasoviru djecu je pratio Attila Horváth, a orkestrom ravnao je Norbert Péter. Nastup učenika šikloške glazbene škole u Donjem Miholjcu ostvaren je s potporom šikloške Hrvatske samouprave.

Erčinci gostovali na festivalu „Summer in Kvarner“

Baška je i ove godine, 2. lipnja, ugostila međunarodni glazbeni festival „Summer in Kvarner“, na kojem je preko stotinu izvođača predstavilo svoju kulturnu baštinu. Tijekom programa, koji se održao na Staroj rivi, predstavile su se plesne skupine SZKES „Honvéd Kaszinó“, mješoviti zbor „Muzsikus Céh“, narodni folklorni ansambl za djecu „Csepel“ iz Mađarske, folklorna plesna skupina „Viltukas“ iz Litve, ženski zbor „Canticorum“ iz Rumunjske te erčinska Plesna skupina „Zorica“ i Zbor „Jorgovani“. Oni su izveli splet bunjevačkih plesova i otpjevali domaće pjesme, na veliko oduševljenje publike.

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić Blažetin, tel.: +36-30-3961852, e-mail: branka@croatica.hu, ZAMJENICA GLAVNE UREDNICE: Timea Horvat, e-mail: tih@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac, e-mail: balatinacz66@gmail.com, Bernadeta Blažetin, e-mail: beta@croatica.hu, Kristina Goher, e-mail: kristina.ghr@gmail.com, RAČUNALNI SLOG: Anna Kondor, tel.: 1/269-1974, e-mail: nusik.glasnik@gmail.com, LEKTOR: Živko Mandić, e-mail: zmsantovo@gmail.com, ADRESA: 1065 Budapest, Nagymező u. 68. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA OSNIVAČA: Savez Hrvata u Mađarskoj, IZDAVAČ: Croatica Kft. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: ERSTE Bank Hungary Zrt. 11600006-00000000-78637100, uredništvo Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi 7500 Ft. Tjednik se financira iz državnog proračuna Mađarske. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Nonprofit Kft., 1065 Budapest, Nagymező u. 68. HU ISSN 1222-1270

Pitomača 2017.

Foto: Dr. FRANJO PARIĆ

Grupa Ruoge, djelomično s našimi divojkama iz Koljnofa, ljetos je prvi put nastupala na Festivalu Pitomača, kade kotrigrigisu zabili reklamirati ni veliku turneju Gradišćanskih Hrvatov po staroj domovini „Po staza naših starih“, ka će se vrijeme da začeti.

MLINARCI

Mlinaračka Hrvatska samouprava poziva sve zainteresirane na svoju tradicionalnu priredbu „Traži se zvijezda Pomurja“ koja će se održati 8. srpnja, s početkom u 15 sati u mjesnom domu kulture. To je program na kojem se predstavljaju pojedinci, kulturne udruge s glazbenom ili scenskom izvedbom. Na ovogodišnjoj će priredbi nastupiti izvođači iz Bečehela, Mlinaraca, Kerestura, Pustare, Sepetnika, Serdahela, Sumartona i Kaniže. Organizatori svakoga srdačno očekuju!